

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 41741-03-16 ע.כ נ' מ.מ

כבוד השופט בן שלו

תובע

ע.כ.
ע"י ב"כ עו"ד מוסא דקה

נגד

נתבעת

מ.מ
ע"י ב"כ עוה"ד אורן ברקן
וטל בלילה

בעניין הקטין: א.

פסק דין

1. שלושה סיפורים שלובים זה בזה בתובענה שלפני. **בראש ובראשונה**, סיפורו של קטין כבן חמש שנים, שגדל ב- XX במחיצת אמו, אזרחית XX. כאשר הגיע עם אמו לביקור בישראל לשהות במחיצת אביו, אזרח ישראלי תושב XX, ולהכירו, נאסרה יציאתו מן הארץ והוא שוהה בה מזה כעשרה חודשים. **השני**, סיפורה של האם. אזרחית XX, אשר הרתה כתוצאה מקשר קצר עם האב, אזרח ישראל, גידלה את בנה ב - XX, ויצאה עם הבן לטיול בן מספר חודשים במדינות שונות באירופה ; לאחר ששבה ל - XX, הגיעה עם הבן לישראל בעידוד האב, אולם נאלצה להישאר בה נוכח צו עיכוב היציאה שהוטל בעניינו של הבן, ללא מעמד, ללא מקורות הכנסה עצמאיים וללא מסגרת תומכת. **השלישי**, סיפורו של האב. אזרח ישראלי, אשר נודע לו כי האם, שניהל עמה קשר קצר עת היה סטודנט ב - XX, הרתה מזרעו ; אדם שביקש לנסות ולהבטיח קשר עם בנו הקטין.

לשם כך תיאם את הגעת האם והבן לישראל, ובמסגרת זו הגיש תובענה למשמורת לבית משפט זה וביקש כי יציאתו של הבן תעוכב.

2. עסקינן, כאמור, בתובענה למשמורת הקטין א', שהוגשה על ידי התובע, אביו (להלן: "א'") או "הקטין"). במסגרת התובענה תידונה, נוכח הסכמת הצדדים וכפי שיפורט להלן, גם סוגיות מתחום יציאת הקטין את הארץ, מקום שהייתו ופסיקת דמי מחיה לקטין.

רקע עובדתי

3. על מנת להבהיר את התמונה אפרט מעט את הרקע העובדתי שהוביל להגשת התובענה שלפני ואשר בין היתר שימש גם מסד לחלק מטיעוני הצדדים.

4. אין מחלוקת כי הצדדים הכירו בעיר XXX שב – XX, עת התובע (להלן גם: "האב") היה סטודנט ואילו הנתבעת (להלן גם: "האם") עבדה כמלצרית בבית קפה. התובע חיזר אחר הנתבעת במשך תקופה קצרה ולאחר שנעתרה הנתבעת לחיזורים אלה, כפי הנראה משיקולים הלכתיים, נישאו שם בנישואין XXX לא מוכרים.

5. לאחר נישואין אלה עברו הצדדים לשהות האחד במחיצת השנייה, כאשר גרסות הצדדים לעניין אופי הקשר והסיבה לניתוקו חלוקות. בעוד הנתבעת טוענת למעשי אלימות קשים והתעללויות מסוגים שונים במהלך פרק זמן קצר בו שהו זה במחיצת זו, טוען התובע בתמצית, כי התברר לו שהנתבעת הציגה מצד שווא על אודותיה, הסתירה ממנו עבר של שימוש בסמים, של פגיעה עצמית ושל התנהגות בלתי הולמת. כך או אחרת אין מחלוקת שקשר זה נמשך כ- 5 ימים בלבד.

6. לאחר פרק זמן זה שבה הנתבעת לבית אמה ב- XX, לשיטתה על מנת לברוח מן התובע. פרק זמן קצר לאחר מכן התברר לה כי היא בהריון. בהקשר זה חלוקות הגרסאות ובעוד שהנתבעת טוענת כי הודיעה לתובע בשיחת טלפון על אודות ההיריון ונוכח תגובתו האגרסיבית בחרה לנתק מגע עימו, אליבא דהתובע רק בשלב מאוחר יותר נודע לו על אודות ההיריון.

7. ביום XXX נולד א'.

8. בעצת אבי הנתבעת ומתוך מחשבה לנקוט בהליכים למזונות החליטה הנתבעת להגיש בישראל תובענה להצהרת אבהות התובע בעניין הקטין, או אז יצרה בשנית קשר עם התובע באמצעות האינטרנט.

9. אין מחלוקת כי בעברה של האם אשפוז פסיכיאטרי בן כשלושה שבועות, כך נראה, שלאחריו טופלה תרופתית חודשים ספורים לטענתה. הרקע לאשפוז זה, שארע כפי הנראה בשנת 2013, הוא דכאון אליו נקלעה האם, לטענתה.

10. בשלב כלשהו לאחר שנוהל קשר עיתי באמצעות האינטרנט עם התובע, סיכמו הצדדים כי הנתבעת תגיע עם א' ל - XX, שם למד אחי התובע, על מנת שהתובע ייפגש עם הקטין. ואמנם, מפגש זה יצא אל הפועל כפי הנראה במהלך חודש נובמבר 2014, בביקור שנמשך כשבועיים.

11. לאחר הביקור ביקש התובע מן הנתבעת להגיע לישראל על מנת שהקטין יכיר גם את משפחתו המורחבת. ואכן ביקור זה יצא אל הפועל במהלך חודש דצמבר 2014 (להלן: **"הביקור הראשון"**).

12. אין מחלוקת כי לכל הפחות מאז המפגש ב - XX העביר האב לאם כספים ללא מנגנון העברה קבוע, לטובת א', וזאת כפי הנראה באופן ספוראדי.

13. במהלך סוף חודש אוגוסט 2015, כפי הנראה, יצאה הנתבעת עם א' לטיול באירופה בו ביקרו ב-XXX וכפי הנראה גם ב-XXX. על אודות קורות האם וא' בביקור זה, כמו גם על אודות תכלית הביקור שנמשך מספר חודשים (לטענת הנתבעת בחקירתה הסתיימה בחודש ינואר 2016) חלוקות הגרסאות. ככלל, וכפי הנראה, בביקור זה היו שלובים רצונה של האם למצוא חתן, רצונה לנסות ולקדם את עיסוקיה כציירת ובתחום הגרפי והכרתה כי טובתו של א', אותה עת כבן קרוב לארבע שנים, לשהות במחיצתה במהלך הביקור. אין מחלוקת כי במהלך ביקור זה נגנב תיקה של הנתבעת ובו מסמכי הזיהוי שלה ושל א' וכי בצר לה אף פנתה לתובע בבקשת עזרה והוא אמנם התגייס לעזרה והעביר לה כספים. אין מחלוקת כי לכל הפחות למשך מספר שעות הותירה בהזדמנות אחת הנתבעת את א' בהשגחת משפחה ממוצא XXX לטענתה בשעה שנאלצה ללכת ולדאוג להנפקת מסמכי זיהוי ומסע חדשים.

טיול זה (שיכונה להלן גם: **"המסע"**), העמיק את דאגתו של התובע לקטין בכל הנוגע לשיטתו ליכולתה של האם לדאוג לטובתו.

בתמורה, טוענת הנתבעת, כי התובע ביקש שתבוא פעם נוספת לביקור בישראל עם א', התובע רכש כרטיסי טיסה והנתבעת הסכימה, כאשר לטענתה התנאי היה שלא תתגורר ב-XX במהלך הביקור.

14. כך או אחרת אין מחלוקת כי ביום XX נחתה הנתבעת עם א' בישראל. אף אין מחלוקת כי מיד עם נחיתתה, שוכנו היא וא' בבית המשפחה ב - XX, הנתבעת בקומת הקרקע, בבית

שבו בקומה השנייה מתגורר התובע עם רעייתו ובתם התינוקות. אף אין מחלוקת כי א' הועלה לשהות לצד האב בקומה השנייה.

15. על אודות קורות הנתבעת והבן כל מהלך השהות ב - XX חלוקות הגרסאות. בתמצית טוענת הנתבעת כי ניטלו מסמכי הזיהוי שלה, כרטיס האשראי שלה, הוצרו צעדיה, נותקה מן הקשר היומיומי עם א' וגם הייתה חשופה לאלימות מצד התובע וחלק מבני משפחתו. מנגד טוען התובע כי א' שוכן עימו בקומה השנייה מרצונו הואיל וביכר לעשות כן וכי הנתבעת היא זו שהחלה לנהוג באופן לא רציונלי, עד כדי השחתת רכוש.

16. לעניין זה יודגש, כי לכל הפחות מעת שנפגש התובע עם א' ב - XX הכיר מפורשות באבהותו ביחס לא'.

17. אין מחלוקת כי במהלך תקופת שהיית הנתבעת ב-XX ניהלה דין ודברים עם התובע ובני משפחתו על מנת שתיבחנה אפשרויות הקשר בין התובע ובין א'. במהלך השהייה בישראל, ביצעה הנתבעת את בדיקת הרקמות בתובענה שהוגשה מטעמה עוד בשנת 2014. הנתבעת סברה, לטענתה, כי זה יהא התנאי המוסכם לסיום הביקור בישראל. כך או אחרת אין מחלוקת כי עת ביקשה לצאת מישראל בשדה התעופה התברר לה דבר הוצאתו של צו עיכוב יציאה מן הארץ בעניינו של הקטין על ידי בית משפט זה, לבקשת האב.

18. באותו השלב, עזבה הנתבעת את בית התובע ב-XX עם הקטין (לטענתה ישירות מנמל התעופה), הגישה תלונה במשטרת XX על אודות מעשי האלימות הנטענים, ובסיוע עו"ס מ - XX עברו היא וא' למקלט לנשים נפגעות אלימות.

19. כעבור כעשרה ימים עזבה האם את המקלט עם א', ומאז מתגוררים הם ב-XX, בתחילה בביתו של צד שלישי בסיוע שגרירות XX בישראל ולאחר מכן בבית מלון ללא אפשרות לנתבעת לעבוד בישראל ומבלי שהקטין משתלב במסגרת חינוכית.

רקע דיוני

20. לצידו של הרקע העובדתי שפורט לעיל תפורט בקצרה השתלשלות העניינים הדיונית הרלוונטית לענייננו.

21. ביום 17.7.14 הגישה האם, עת עדיין שהתה ב-XX, תובענה בבית משפט זה (תמ"ש 14-07-35557) להצהרה כי התובע הינו אביו של הקטין. תובענה זו הוכרעה בפסק הדין שניתן ביום 22.6.16 בו הוכרה אבהותו של התובע כלפי הקטין.

22. ביום 20.3.16, כחודש ומחצה לאחר שכבר שהו האם וא' בישראל, הגיש האב את התובענה מושא פסק דין זה ולצדה בקשתו למתן צו עיכוב יציאה מן הארץ ביחס לקטין. בשים לב בין היתר להוראות סעיפים 15 ו-18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, ומאחר שהצדדים שניהם למעשה הכירו באבהותו של התובע ביחס לא', נעתי לבקשת התובע ובו ביום ניתן צו עיכוב יציאה מן הארץ ביחס לקטין.

23. ביום 11.4.16 הוגשה בקשת האב למשמורת זמנית בעניינו של הקטין ומנגד, הוגשה בקשת האם לביטולו של צו עיכוב היציאה מן הארץ.

24. טענות הצדדים בקשר עם בקשותיהם נשמעו בדיון שהתקיים ביום 18.4.16 כאשר בסמוך לאחריו, הוגשו שתי בקשות נוספות. האחת, בקשת האב מיום 1.5.16 לצירוף ראיות נוספות והשניה, בקשת האם מיום 3.5.16 לפסיקת הוצאות מחיה.

25. בקשות הצדדים נדונו בהרחבה בהחלטתי מיום 11.5.16 שם הוריתי, בין היתר ובמכלול השיקולים שפורטו, על הותרת צו עיכוב היציאה מן הארץ על כנו.

26. המבקשת השיגה על החלטה זו בבקשת רשות ערעור 63075-05-16 במסגרתה ניתן ביום 12.7.16 תוקף להסכמות הצדדים לפיהן צו עיכוב היציאה מן הארץ לא יבוטל וכל עוד יעמוד בתוקפו ישלם האב לידי האם עבור הוצאות מחיה של הקטין סך של 3,000 ש"ח. ב"כ הצדדים הביעו עניין במשותף, באותו מעמד, בקידום בירור התובענה מהר ככל שניתן.

27. ואכן, ב"כ הצדדים הגיעו להסכמות דיוניות לקידום התובענה במסגרתן הוריתי בדיון מיום 22.6.16 על הזמנת תסקיר. התסקיר הוגש ביום 7.8.16 (להלן: "התסקיר").

28. בדיון ביום 21.9.16 הגיעו הצדדים להבנות באשר לפנייה לעו"ס לסדרי דין לגיבוש תוכנית להבניית הקשר בין האב לקטין, תוך קיום מגעים לסיום המחלוקת באופן מוסכם. בד בבד נקבע דיון קרוב נוסף.

29. נקבע דיון ליום 28.9.16 אליו גם הוזמן קונסול XX בישראל על מנת לבחון מתווים שונים ואפשרויות שונות לייצוב הקשר שבין הקטין ובין האב גם ב - XX. בדיון נשמעו הצדדים ונשמע גם קונסול XX כאמור. משעד אותה עת לא הגיעו הצדדים לכלל מתווה מוסכם הורה בית המשפט על מתווה לשמיעת ראיות תוך שנותרה בעינה האפשרות לנסות ולהידבר. במסגרת זו, ניתנו הוראות לשמיעת הראיות בלוח זמנים קצר, הגשת תצהירי עדות ראשית, מינוי מומחה והגשת תסקיר משלים.

30. ביום 9.10.16 מונה דר' גבריאלי וייל כמומחה מטעם בית המשפט באשר לשאלת משמורת הקטין, מקום שהייתו ויכולת ההורה המשמורן לשמר קשר עם ההורה השני (להלן: "המומחה").

31. ביום 14.11.16 הוגש לבית משפט תסקיר משלים מטעם העו"ס לסדרי דין ובו המלצות בדבר התרת המשמורת אצל האם (להלן: "התסקיר המשלים").

32. ביום 15.11.16 הוגשה לבית המשפט חוות דעת המומחה (להלן: "חוות הדעת"). המלצת המומחה הייתה להותיר את האם כמשמורנית ולהתיר לה ולבנה לשוב ל - XX.

33. הואיל והסיטואציה המורכבת ברורה הייתה לצדדים ולבאי כוחם, ועל מנת שלא ליצור הכבדה שלא לצורך באופן של הגשת תובענות נוספות, הסכימו הצדדים להצעת בית המשפט כי במסגרת תובענה זו ידונו מכלול השאלות הקשורות עם הקטין: משמורתו, מקום שהייה של הקטין לרבות השאלה אם יצא מן הארץ, וכן דמי המחיה שישולמו לקטין (עמ' 12 לפרוטוקול מיום 21.9.16). כן הסכימו הצדדים עם תום שמיעת הראיות כי במסגרת תובענה זו אף תינתן במידת הצורך הוראות הקשורות עם מזונותיו של הקטין, וזאת על יסוד התחשבות בחזקות העובדתיות הקשורות עם צרכיו הכרחיים של הקטין (עמ' 92 ו-93 לפרוטוקול). בנסיבות אלה, הגם שלא הוגשה כל תובענה אחרת מצד האם, במסגרת ההליך שלפני תוכרענה מכלול הסוגיות שעל אודותיהן הוסכם.

34. ראיות הצדדים נשמעו בדיון שהתקיים ביום 18.12.16 ובדיון המשך שנקבע ליום 24.12.16 ועם סיומו סיכמו ב"כ הצדדים טענותיהם בעל פה. במסגרת זאת, נחקרו המומחה, העו"ס לסדרי דין, התובע והנתבעת, וכן נחקרו אבי התובע, רעייתו של התובע וידיד המשפחה, על תצהירים שנתנו.

בטרם יפורטו עיקר טענות הצדדים ביחס ללוז ההליך, ונוכח הנפקות שיש ליחס להמלצות חוות הדעת והתסקירים אגב הדיון בתובענה, אפרט בתמצית את תוכן חוות דעת המומחה, כמו גם ממצאי והמלצות התסקירים שהוגשו לתיק.

חוות דעת המומחה

35. המומחה בדק את ההורים, צפה באינטראקציה ביניהם לבין הילד, שוחח עם הילד וצפה בו. המומחה ציין כי הצפייה בילד נערכה ללא ידיעת ה- XX והשפה ה- XX. עוד קיבל המומחה לידיו תלושי שכר של האב, תסקיר עו"ס לסדרי דין מיום 4.8.16, תמליל שיחות בין האב והאם וכן אישור רפואי ביחס לאם, לגבי ציון בחוות הדעת כי לא נתן לו משקל נוכח טענות האם בדבר היותו מזויף. בחוות הדעת ניתן ביטוי הן למפגשים של המומחה עם ההורים ועם הילד כמו גם לקלטות ולתמלילים שצורפו. בין היתר, ערך המומחה

להורים ראיונות קליניים, והם אף נבדקו במבחן רורשאך ובמבחן MMPI (כמפורט בעמוד הראשון לחוות הדעת ובעדותו של המומחה עמוד 25 ש' 27-28 לפרוטוקול).

36. על פי מסקנות המומחה שני ההורים אינם סובלים מפסיכופתולוגיה מזוירית העלולה להפריע לתפקודם, הגם שבעניינו של האב הובהר כי מבחן MMPI שנערך בהקשרו נמצא כלא תקף על רקע ניסיון להצגה עצמית חיובית. בחוות הדעת אף התייחס המומחה לאשפוז של האם עקב דיכאון למשך שלושה שבועות ולטיפול למשך שלושה חודשים שקבלה האם לדבריה לאחר מכן.

37. להערכת המומחה הקטין מפותח ככלל בהתאם לגילו ובמצב התפתחותי טוב. מדובר בקטין שמאוד קשור לאמו וגם מתחיל להראות סימנים חיובים כלפי אביו.

38. באשר ליכולת ההוריות של האם עסקינן באם במצוקה מובנת באשר למצב אליו היא נקלעה ודווקא נוכח מצב זה, מצבה הנפשי הטוב מעיד על כוחות רבים המאפשרים לה להתמודד עם הסיטואציה. המומחה הגיע למסקנה כי הקשר של האם ובנה מיטיב, יש ביניהם תקשורת טובה והיא קשובה לצרכיו. המומחה ציין כי ללא ספק מדובר בדמות המרכזית בעולמו של הילד ו: **"העובדה שא' ילד מפותח ותקין מכל הבחינות מעידה כמאה עדים על היכולות ההוריות הטובות של האם"** (עמ' 13 לחוות הדעת). המומחה לא התעלם מסימני שאלה בכל הקשור עם מסעם של האם והבן באירופה, אולם ציין כי הגם שהמסע מעיד על תמימות יתר של האם אין בכך לפגום בשאלת ההורות שלה. לדידו של המומחה הדבר המשמעותי בשאלת יכולותיה ההוריות הוא איכות הקשר שלה עם בנה וכאמור מסקנתו הייתה כי היא בעלת יכולות הוריות טובות כלפי הבן (לעניין זה, השוו גם דברי המומחה בעמוד 17 לפרוטוקול שורות 1-8).

39. באשר ליכולותיו ההוריות של האב, הגיע המומחה למסקנה שיש באב חלק מניפולטיבי לפחות כשמדובר בבנו. המומחה ציין כי כפי הנראה חש האב מצוקה ביחס לבנו **"אך נראה שיש גם משאלה להיות בקרבה לבנו לדאוג לו ולהגן עליו"** (עמ' 13 לחוות הדעת). המומחה התייחס להליך הבאתה של האם ובנה ארצה שהוביל למתן צו עיכוב יציאה מהארץ כהליך מניפולטיבי וקיצוני אולם הבהיר כי אלה נבעו מחרדתו לגורל הבן, כשם שעשה והתגייס לסייע להם ששמע שהאם ובנה במצוקה באירופה. ההתרשמות הייתה כי אהבה לבנו כנה וכי למרות פערי השפות והזמן הקצר נוצר קשר מיטיב ביניהם. הערכת המומחה הייתה כי סביר להניח כי האב בעל יכולות הוריות תקינות.

40. המלצת המומחה הייתה להותיר את המשמורת בידי האם. כדבריו: **"יש לקחת בחשבון שהאם משמורנית וגידלה את א' עד היום ובצורה תקינה. יש התקשרות בסיסית ראשונית איתנה בין א' לאימו. האם היא ההורה הפסיכולוגי העיקרי של הילד. כמו כן, הילד גדל ב- XX ובעל זהות XX. בנתונים כאלה צריכות להיות סיבות מוכחות רציניות על מנת להצדיק שא' ייקרע מאמו (כגון שמסכנת את בנה). פרידה שכזו תהיה בהחלט**

טראומטית. אין כרגע סיבות שמצדיקות טראומה שכזו. דווקא המציאות שנוצרה שבה האם ללא אמצעים צריכה לדאוג לבנה בארץ זרה (ואין לנו ספק שלו שירותי הרווחה היו רואים את הילד בסכנה או מוזנח היו מתערבים) היא מציאות פוגענית בילד. אם ובנה הצעיר אינה יכולים לחיות עם 3,000 ₪ לחודש. למרות המצב של העיכוב בארץ, הילד במצב תקין וזאת בזכות האם שאחראית עליו. אכן המצב הטוב של א' צריך להיזקף לזכות האם. " (עמוד 14 לחוות הדעת). בנסיבות אלה המליץ המומחה על התרת המשמורת אצל האם, תוך התרת יציאתם של האם ובנה לשוב ל- XX. הומלץ כי האם תדאג שא' ילמד XX ויהיה בקשר שוטף עם אביו בסקיפ ובטלפון. המומחה לא התעלם מכך שלא ניתן לספק בטחונות מלאים לכך שהאם לא תעלם ותנתק קשר אולם במגבלות המידע שבידו ציין כי הסבירות להערכתו לכך נמוכה הואיל והאם הוכיחה כבר את נכונותה לאפשר קשר בין האב והבן עוד המליץ המומחה כי נראה שיש לנסות למצוא דרך לחייב את האם לדאוג לקשר של הקטין עם אביו גם ב- XX.

התסקיר

41. התסקיר נערך על ידי העו"ס לסדרי דין ומנהלת התחנה לייעוץ בחיי נישואין ומשפחה, גבי XXX (להלן: "העו"ס"). התסקיר התבסס על שני מפגשים עם האם בשפה ה- XX וב- XX באמצעות מתורגמנית, מפגש עם האב, מפגש עם הקטין אף הוא בשפה ה- XX באמצעות מתורגמנית, ביקור בית בבית שבו האם התגוררה אותה העת, מפגש עם אימה של הנתבעת, אשר הגיעה לבקר את ביתה, ותיעוד נוסף שהעבירו ההורים, כמו גם דו"ח סיכום טיפול במקלט לנשים שבו שהתה האם ודו"ח המחלקה לשירותים חברתיים ב- XX. בתסקיר זה פורטו גרסאות ההורים ביחס לקשר שביניהם ונסיבות לידתו של א' והגעת האם והבן לישראל. במסגרת התסקיר אף עלתה התייחסות מצד העו"ס לשיחות הטלפון המתומללות, שהוצגו על ידי האב. במסגרת התסקיר פורט בין היתר כי בתפיסתו של א' קיימים אימא, סבתא, וסבא, א' עצמו ציין כי ביתו ב- XX וכי הוא מתגעגע לסבתא. מן התסקיר עולה כי נראה קשור מאוד לאמו ומחפש את קרבתה, כי בין האם והילד אינטראקציה נעימה מאוד, היא זמינה ונענית אליו. עוד ציין הקטין כי חברים יש לו רק ב- XX והוא נהנה ללכת לפארק הנמצא סמוך לבית מגוריו. מן התסקיר ומדברי הקטין ניתן להבין כי עיקר זיכרונותיו והתקשרותו של הקטין למקום, היא לעיר XX (לעניין זה ראו בעמ' 5 לתסקיר). עוד מציינת העו"ס בתסקיר נתונים ביחס למשפחת המוצא של א' ב- XX ולשהייתו ב- XX. בין היתר צוין כדלקמן: " ...ישנו אלבום תמונות של א' עם עץ משפחה הכולל את שני הוריו ומשפחות המוצא שלהם. כמו כן, תמונות של א' עם בני משפחתו, סבא, סבתא, בני דודים ובגן הילדים ב- XX. ישנן תמונות גם משהותם ב- XX כאשר הסב הגיע לבקרו ועוד. בעת המפגש בולטת בנוכחותה מזוודת טרולי של ילדים, איתה מתנהל א' חלק גדול מזמן המפגש. מצב רוחו של א' טוב, הוא אוכל,

משתף פעולה בשיחה, מראה ומסביר על אלבום התמונות שלו. נראה שנהנה מקרבת סבתו ומרגיש בטוח. חוזר על כך שרוצה לנסוע ל - XX...'' (עמ' 6 לתסקיר). בתסקיר זה לא פורטו המלצות. לפיכך, ביום 29.09.16 הוזמן כאמור תסקיר משלים לשאלת משמורת הקטין מקום שהייתו הקבוע ויכולת ההורה המשמורן לשמור על קשר עם ההורה הנוסף.

התסקיר המשלים

42. התסקיר המשלים הוגש ביום 14.11.16 והוא נושא תאריך 13.11.16. מן התסקיר המשלים עולה, כי בסוף חודש אוקטובר נאלצה האם לשכור חדר במלון ב- XX ותוארו הסדרי המפגשים של האב עם הקטין בהליך מזורז במרכז הקשר. בתסקיר המשלים תוארה מצוקתה של האם והובהר כי ניתנו לה תלושי מזון בסך 250 ₪. העו"ס התרשמה ממצבו הכללי הטוב של הקטין במיוחד לאור הנסיבות הקונקרטיות של שהייתו בישראל. תואר קשר טוב מאוד בין האם ובין הקטין ותוארה התפתחות קשר טוב בינו לבין אביו ומשפחתו כאשר האם מאפשרת בטבעיות היווצרות הקשר. מן התסקיר המשלים עולה המלצה בדבר הותרת משמורת הקטין אצל האם.

תמצית טענות הצדדים

43. לטענת האב, הצדדים שמרו על קשר גם לאחר פרידתם והנתבעת הגיעה עם הקטין לארץ וחייה בביתו מתוך ניסיון להשתקע ולחיות כאן. לטענתו, עוד במהלך הקשר ביניהם בחו"ל הבחין שלנתבעת בעיות נפשיות ועל רקע זה בחר להיפרד ממנה. עם שובו לארץ כשהוא מאורס לאחרת שבהמשך אף נישא לה, נודע לו מהנתבעת כי נולד להם ילד משותף. האב טוען, כי תמך כלכלית בנתבעת מדי חודש וניסה לשדלה להגיע לארץ על מנת להתאחד עם בנו עד שזו נאותה להגיע ארצה. עם הגעתה התחוור לו ממה שסיפרה לו הנתבעת ומהתנהגותה כי מצבה הנפשי אינו תקין וגם הטיפול המוענק על ידה לקטין לקוי. התובע טוען בתמצית, כי הוא קשור מאוד לא'; כי יש לקבל את גרסתו שנתמכה גם בגרסות רעייתו וידיד המשפחה XX ולהעדיף על פני יתר הראיות ביחס למשמורתו העדיפה של הקטין אצלו, לרבות חוות דעתו של המומחה שלגישתו בבחינת כסות גרידא להמלצות העו"ס. התובע מבקש ליחס חשיבות לאירועים מעברה של הנתבעת, בראש ובראשונה עברה הרפואי הנטען ומסעה המדאיג באירופה עם הקטין, על מנת להסיק מכך כי יש להעדיף את משמורת הקטין אצלו. הדברים מקבלים חיזוק גם מתמלול הקלטות שיחות שערך התובע עם הנתבעת מהן עולים לטענתו של התובע מרכיבי האישיות הבעייתיים של הנתבעת. עוד טוען התובע כי לסימנים ולשריטות על גופה של הנתבעת, יש ליחס משקל נוסף בשאלת המשמורת. התובע אף מהבהיר כי הוא מתנגד ליציאת בנו מן הארץ בנסיבות אלה ולאחר שהנתבעת לא הציגה כל ערובה לכך שימשך הקשר עם בנו. מנגד לדבריו, הוא משתייך למשפחה מאוד אמידה, יכול לספק את כל צרכיו של הקטין ולפיכך בין היתר יש להורות על קביעת משמורתו של א' אצלו.

44. מנגד, הנתבעת מבהירה כי הגעתה לארץ נעשתה לצורך ביקור קצר בלבד מתוך רצון לשוב ולחיות עם הקטין ב - XX.

לטענתה, בשל הנטל הכלכלי שרביץ על כתפיה בגידול הקטין החליטה להגיש תביעה בארץ להכרה באבהות לשם קבלת דמי מזונות ואף מתוך מחשבה על טובת הקטין שיכיר את אביו, יצרה עם הנתבע קשר.

הנתבעת טוענת כי יש להעדיף את חוות דעת המומחה והמלצות העו"ס לסדרי דין בתסקירה אשר בדקו אחת לאחת את טענות האב ובחנו את מצבו של הקטין והמליצו על קביעת משמורתו אצל האם ועל התרת יציאתו של הקטין מן הארץ חזרה ל- XX.

הנתבעת מדגישה את המניפולציה בה נקט האב עת שכנע אותה בפעם הראשונה להגיע לישראל והותיר אותה ללא אפשרות לשוב לארצה עם בנם, וללא אפשרות להתקיים בכבוד ובאופן עצמאי בישראל. הנתבעת אף מדגישה את נטיית האב להצגה עצמית חיובית אשר הובילה לכך שלא ניתן היה להסתמך על אחד ממבחני האישיות שערך לאב המומחה. לבסוף טוענת הנתבעת, שנוכח מכלול הנסיבות אשר מבהירות כי היא ההורה הפסיכולוגי המרכזי של הקטין וכי זיקתו של הקטין כמו גם זיקתה היא למדינת מוצאם, XX, ונוכח מכלול המלצות המומחים הבלתי תלויים יש להורות על ביטול צו עיכוב יציאה מן הארץ בעניינו של א', קביעת משמורתו אצל האם, והתרת יציאתו ל- XX.

45. יוזכר כי הצדדים שניהם הסכימו שבמסגרת ההכרעה בתובענה זו גם תידון סוגית דמי המחיה עבור הקטין, לרבות בדרך של מזונות, וזאת כדי צרכיו ההכרחיים לפי החזקות הקבועות בדין הישראלי.

דין והכרעה

46. הכרעה בתובענה משמעה במידה רבה של ודאות, ביסוס נתק גיאוגרפי לא מבוטל, לכל הפחות, בין הקטין לבין אחד מהוריו. ככזו, ברי שהשלכותיה גורליות ביחס למרקם היחסים שבין הקטין ובין הוריו. כך או אחרת, ומשהצדדים לא הגיעו לכלל הסכמות לעניין זה, יש מקום להכריע בתובענה על יסוד הראיות שנשמעו.

לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי במכלול כתבי הטענות ובחומר שבתיק שוכנעתי כי דין תובענת האב למשמורת להידחות תוך קביעת משמורתו של א' אצל אמו, הנתבעת.

משמורת הקטין

47. כלל היסוד לענייננו נעוץ בהוראות הפרק השני לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב – 1962, המותיר בידי בית המשפט את ההכרעה בשאלת ההחזקה בקטין כל עוד הורים, החיים בנפרד, לא הגיעו לכלל הסכמה (השוו, בין היתר: סעיפים 18, 19, 24, 25 לחוק הנ"ל). השיקול המרכזי שיש לבחון בהקשר זה הוא טובתו של הקטין (השוו: סעיף 25 לחוק הנ"ל). כמובן, שלעניין זה יש לבחון את טובתו של הקטין הספציפי.

48. מכלול הראיות שהונחו לפני בדגש על חוות דעת המומחה והמלצות העו"ס לסדרי דין בתסקיר ובתסקיר המשלים משכנע אותי, כי יש להותיר משמורת הקטין אצל אמו. אפרט נימוקי.

49. אין מחלוקת כי הקטין גדל במחיצת אמו והיא הדמות הקבועה והיציבה בחייו. ככזו, תמים דעים אני עם המומחה, כי צריכות להתקיים נסיבות כבדות משקל שתורינה על העברת משמורת פעוט רך בשנים למשמורת אביו. לא שוכנעתי כי נסיבות שכאלה התקיימו במקרה שלפני.

50. כלל גורמי ההערכה אשר צפו באינטראקציה בין האם ובין הקטין ואשר בדקו ושוחחו לאחר שבדקו והתרשמו אף מהקטין עצמו, התרשמו כי הקשר בינו ובין האם הוא קשר מיטיב, כי האם היא ההורה הפסיכולוגי המרכזי בחייו של הקטין. כעולה גם ממצאי התסקיר, הקטין מזהה את אמו ככזו ועם האב הקשר מצוי בשלבי התפתחות (השוו, בין היתר בעמ' 37 ש' 1-4 ועמ' 40 לפרוטוקול). מבלי להידרש לשאלה מה הוביל לכך שהאם תשהה עם הקטין בנסיבות ארעיות בישראל, תמים דעים אני עם המומחה ועם העו"ס לפיו מדובר בסיטואציה מורכבת מאוד ובנסיבות בהן ככל שהאם לא הייתה בעלת יכולות הוריות טובות, סביר מאוד להניח כי מצב זה היה למרבה הצער אף נותן אותותיו בקטין.

51. אולם, כפי שציין המומחה עצמו בחקירתו הנגדית, בתגובה בין היתר לשאלת מצבה הנפשי של האם השיב: " הרבה לא היו שורדים במצבים האלו, וזה שהיא מצליחה לא רק לעצמה אלא לתת מסגרת כלשהי לילד שנראה בסדר גמור שכנראה זה ילד גם עם הרבה כוחות זה כנראה לכבודה..." (עמ' 30 שורות 8-10 לפרוטוקול; לעניין זה השוו גם עמ' 25 לפרוטוקול שורות 6 – 7 ; כן השוו בחקירתה הנגדית של העו"ס בעמ' 39 לפרוטוקול).

52. אף אני סבור כי יש בהתנהלותה של האם ובמצבו הטוב של הקטין במהלך החודשים הרבים בהם היא שוהה הלכה למעשה לבדה עם הקטין בארץ זרה, בנסיבות מורכבות אלה, כדי להוות שיקול משמעותי ביחס להערכת יכולותיה וכישוריה ההוריים הטובים. שכן למעשה, במהלך תקופה מורכבת וקשה זו, הצליחה האם, בראש ובראשונה בכוחותיה היא, לייצר עבור א' אי של יציבות במציאות לא פשוטה כל עיקר.

53. יש גם ליתן משקל של ממש לכך שזהותו של א', כפי שעלה גם בבדיקות העו"ס לסדרי דין והתברר, איננה זהות ישראלית. הקטין מזהה את XX כמדינת המוצא שלו ואת XX כעירו, בה גם מתגוררת סבתו, אשר עימה התגוררו.

54. אמנם ניתן לתהות על חלק מבחירותיה של האם. בראש ובראשונה הבחירה לצאת לטיול או למסע בין מספר חודשים באירופה ביחד עם הקטין. לאם היו הסברים מספר באשר לתכלית המסע, בהם הרצון למצוא שידוך והאפשרות לבחון שידוך פוטנציאלי כזה, כמו גם הרחבת אופקים וניסיון לבחון אפשרויות התקדמות מקצועית כציירת או בתחום הגרפי (השוו למשל המפורט בחוות הדעת כמו גם בתסקיר). בחקירתה הנגדית הרחיבה האם על הדברים הלאקוניים שנכתבו בתצהיר העדות הראשית מטעמה וציינה בין היתר: **"אני ציירת צעירה, אני פותחת לעצמי מקומות חדשים אופקים חדשים אני לקחתי את הילד כי אני רוצה להראות לו את העולם. אני לא רואה בזה שום דבר רע... אני התכוונתי לחזור לאורח חיים רגיל אחרי הנסיעה הזו אבל ע.כ הזמין אותי לישראל..."** (עמ' 80 לפרוטוקול).

55. גם המומחה לא התעלם מסיפור המסע באירופה. אולם המומחה לא התרשם כי הקטין היה מצוי בסיכון במהלך מסע זה. גם בפני בית המשפט לא הונחו ראיות של ממש לפיהן היה הקטין מצוי בסיכון. עצם העובדה שהקטין הושאר בהשגחה של משפחה אחרת מוכרת, כפי הנראה, למשך מספר שעות (כעולה גם מעמ' 8 לחוות הדעת) בזמן שהאם נאלצה ללכת ולטפל בעניינים דוחקים (שכזכור תיקה נגבו ובו מסמכי הנסיעה), איננו מעיד בהכרח על סיכון לקטין. דווקא האירוע שאין על אודותיו מחלוקת ולפיו עם גניבת מסמכי הנסיעה של האם והקטין יצרה האם קשר עם התובע וביקשה את עזרתו מעיד על כך, שהאם התמודדה בכלים המצויים ברשותה עם מצב קיצון ופעלה למציאת פתרון לה ולבנה בנסיבות הללו (לעניין זה ראו גם מסרונים שצורפו על ידי האב לתצהיר העדות הראשית, בתקליטור שנלווה לו). יש בכך לכל הפחות כדי לא לשלול את ההתרשמות הכללית מהתנהלותה של האם לטובתה ולטובת הקטין כל משך שהייתה בישראל.

56. לכך יש להוסיף את הוראות הסיפא לסעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות – **התשכ"ב – 1962**. עסקינן בקטין בן כחמש שנים; בין אם הומלץ על ביטול חזקת הגיל הרך ובין אם לאו, הוראת החוק קובעת כברירת מחדל את חזקתו של קטין עד גיל שש, גם במצב המשפטי דהיום, אצל אמו. האב אמנם ניסה להצביע על טעמים או סיבות נוספות לפיהן יש להטיל ספק ביכולותיה של האם. כך, ביכר לטעון שהיא לוקה בנפשה ואף הציג מסמך רפואי שמקורותיו עלומים שלטענתו הושג על ידי מאן דהוא ב-XX ולפיו האם סובלת מהפרעה פסיכוטית חריפה. תימוכין באשר למקורותיו של מסמך זה, לא הוצגו לפני ויש להביע תמיהה כיצד הגיע לידי האב, שאף סירב בחקירתו הנגדית להסגיר מקורותיו והדברים אומרים דרשני (ראו: עמוד 58 שורה 30 עד עמוד 59 שורה 8 לפרוטוקול). מנגד, האם לא הסתירה כי אושפזה במהלך שנת 2013 כשלושה שבועות בבית חולים פסיכיאטרי עקב דכאון ואף קיבלה טיפול תרופתי במשך מספר חודשים. אולם לכל אורך שהותה של האם בישראל לא עלה - גם לא אצל גורמי הטיפול והמומחה - כל יסוד לסבור שמצבה הנפשי איננו תקין. המומחה אף ציין מפורשות כי אין בעניינה יסוד לסבור כי היא לוקה בנפשה, במיוחד נוכח הכוחות שהפגינה דווקא במצב הקיצוני שבו היא שרויה מאז נותרה בישראל ועד עתה (ראו בין היתר בדבריו בעמ' 30 לפרוטוקול,

כפי שהובאו גם לעיל). דברים דומים ציינה גם העו"ס בחקירתה הנגדית (השוו: עמ' 34 לפרוטוקול שורות 15-26). לפיכך גם נימוק זה לא יכול להוביל למסקנה שיש לקבוע את משמורתו של הקטין אצל האב. האם לא שללה שימוש בעברה במריחואנה אולם לא ראיתי בכל מקום אחר שהוכח כי היא עושה שימוש כזה או אחר בסמים גם עתה. כך או אחרת ספק אם יש באפיזודה אשפוזית בעברו של אדם, או בכך שעישן מריחואנה בעבר, כשלעצמם, כדי להוביל מניה וביה למסקנה שהוא איננו כשיר בנקודת הזמן הזו לשמש כמשמורן לילדו.

57. משקל נוסף לתמיכה במסקנתי היסודית יש ליתן גם לעדותה של האם לפני. לא ראיתי שהאם ניסתה להאדיר יכולותיה ההוריות. בחקירתה הנגדית דברה האם בכנות רבה, השיבה במישרין לשאלות שנשאלה, גם אם לכאורה תשובותיה לא בהכרח היו עולות בקנה אחד עם האינטרס שלה עצמה. כך אישרה למשל כי בעבר עישנה מריחואנה (השוו: עמ' 85 לפרוטוקול); כך דאגה להסביר את הנסיעה באירופה כאמור לעיל (עמ' 80 לפרוטוקול).

58. האם הבהירה מפורשות, כי הלכה למעשה הופתעה מניהול ההליך כנגדה, שכן לשיטתה הגיעה זו הפעם לישראל למטרת ביקורו של א' אצל אביו: "...ש: את לא חושבת שהמסע שלך את כל פעם מכניסה את הקטין לסיכון? ת: בזמן שהיינו באירופה לא ראיתי שום דבר מסוכן. היינו בבית של חברים שלי והכל היה מצוין. בכל מה שקשור לביקורים בישראל אנחנו נמצאים במצב לא טוב וזה מסכן את היציבות וההתפתחות של הילד. ש: האם ציפית לזה? ת: איך יכולתי לצפות לזה, התכוונתי לבקר בישראל זמן קצר..." (עמ' 82 לפרוטוקול; הדגשות לא במקור – ב.ש).

59. כך גם הבהירה האם היטב את תחושת המצוקה שחשה עת נאלצה כפי הנראה לשהות בבית האב ב-XX (זאת אף מבלי להידרש לשאלה האם ניתנה לה אפשרות הבחירה, דה-פקטו, לעזוב מלכתחילה): "...ש: ע' נתן לך יחידת דיור פה ונשא בכל העלויות שלך, למה הסתובבת ממקום למקום, מרחוב לרחוב, ממקלט למקלט ולא להישאר בבית שלו? ת: השאלה לא מוצאת חן בעיני, השאלה פוגעת בי. הרגשתי מאד לא נוח לחיות בבית הזה. עם ע' ומשפחתו אני הרגשתי מושפלת, לא התייחסו אלי בכבוד. עוצרים את החופש שלי והזכויות שלי. ש: איזה חופש את רוצה? ת: חופש תנועה. ש: לאן, לטייל עוד? ת: לא התכוונתי לנסוע אבל רציתי להרגיש חופשיה, שאני יכולה להתקשר לחברים, שיכולים לבוא לבקר. ש: לא יצאת עם המשפחה של ע' לכל מיני מקומות, לא יצאת לקניות, לפיקניק? ת: לא מספיק בשבילי חברה של אחיות של ע', פיקניק באזור XX זה לא מה שיספק אותי..." (עמ' 80-81 לפרוטוקול).

60. הסבר זה נתמך מפורשות גם בדברי האם בתמליל [השוו: עמ' 29 לתמליל וכן תמליל הקלטה נוספת, עמ' 1 – 5 (סומנו כעמ' 49 – 53 בכתב יד, כנספח לתצהיר האב)].

דברי האם מובילים לצורך לבחון נדבך עובדתי נוסף, שיש בו כדי להאיר זרקור על יכולתה של האם לשמש כמשמורנית על בנה, והוא מצבה עת שהתה ב-XX, אל מול מצבה לאחר שיצאה עם א' מביתו של התובע.

עדותו של התובע ונסיבות שהיית האם וא' בישראל ב - XX

61. כאמור לעיל, המסד העיקרי להכרעה לפיה יש להעדיף את האם כמשמורנית נובע בראש ובראשונה במסקנות והמלצות המומחה והעו"ס לסדרי דין (במיוחד נוכח ההתרשמות מתפקודה של האם וממצבו של הקטין משך כל חודשי שהייתם בישראל לאחר שעזבו את בית התובע). לצד זאת, דומני שיש חשיבות כאמור גם לבחון את המצב שהוביל להגעתם ל - XX ולעזיבתם את בית האב. זאת, בין היתר גם לאור גרסת התובע כפי שהובאה מפיו ובמיוחד על מנת שתתבהר תמונת המצב העובדתית בכל הנוגע למצבה, ולו הסובייקטיבי, של האם. לתחושותיה של האם, לבידודה של האם, ולו בחווייתה להיעדר השליטה שחשה עת שהתה ב - XX ותהא הסיבה לכך אשר תהא, יש כדי להוסיף נדבך למסקנותיי דלעיל, דווקא כאשר בוחנים מנגד את תפקודה החיובי וכוחותיה כפי שנצפו והוערכו, עת עזבה עם א' את XX. זאת, חרף מצוקתם החומרית במשך שהייתם ב-XX. אפרט.

62. בתצהיר עדותו הראשי מגולל האב את מלוא סיפור היכרותו עם האם.

63. ככלל התרשמתי, כשם שדומה כי גם המומחה והעו"ס התרשמו, כי פעולות האב מונעות בעיקרן מאהבה ודאגה לשלומו של בנו. דאגה, שהתעצמה כפי הנראה נוכח מודעותו למסע האם וא' באירופה ולמצוקה לה נקלעה האם עם גניבת מסמכי הזיהוי שלה אותה העת.

64. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מן הנסיבות שעל אודותיהן כפי הנראה אין מחלוקת, באשר להגעת האם לבית האב ומשפחתו, ביחד עם א', בפעם השניה. נסיבות שמלמדות כדברי המומחה ודברי האב עצמו, למצער על התנהלות מניפולטיבית של התובע כלפי הנתבעת. דברי האב עצמו בחקירתו הנגדית מלמדים כשלעצמם על הפער המובנה שבין ציפיות הצדדים עובר להגעת האם לישראל עם א', ועל יחסי הכוחות עצמם במהלך שהייתה של האם עם א' ב-XX. האב עצמו אישר, כי עם נחיתת האם וא', הוא לקח אותן לביתו שב-XX, חרף הבטחתו לדאוג להם למקום שהייה מחוץ ל-XX. כך, בין היתר, תיאר האב בחקירתו הנגדית את השתלשלות העניינים שהובילה לשיכונם של הנתבעת ושל א' בביתו ב-XX, עת הגיעו בפעם השניה לביקור בישראל:

”...ש. למה הבאת אותה ואת הבן שלך פעם שנייה לישראל?”

ת. בפעם הזאת כן? היא ביקשה ממני עזרה היא אמרה לי במפורש שנמאס לה מהחיים האלו והיא לא רוצה להישאר אצל ההורים שלה. היא רוצה לגור בישראל ואם כן אני יוכל לעזור לה.

ש. מאיפה היא הגיעה לישראל בפעם השנייה?

ת. מ-XX

ש. לפני זה היא הייתה באירופה?

ת. כן. היא לא רצתה לחזור להורים.

ש. יכול להיות שהיא הגיעה כי אתה ביקשת לראות את הבן שלך?

ת. כל מה שביקשתי ממנה זה שתעזוב את הבלאגן שם ותחזור להורים ובאמת אני הצלחתי ושכנעתי אותה עזרתי לה התקשרתי לשגרירות והתייעצתי איתם מה אפשר לעשות ברגע שלבן אדם אין דרכון ואיך אפשר לעזור. עשיתי כל מיני דברים כדי לעזור לה.

ש. ואז הבאת אותה לישראל נכון אתה מימנת את הכרטיס טיסה נכון?

ת. כן.

ש. ואז שהיא נחתה לאן לקחת אותה?

ת. לבית שלי. לבית של ההורים ושלי זה ליד זה אותו חצר.

ש. ב-XX?

ת. כן.

ש. היא הייתה בקומה התחתונה?

ת. כן זה היה בקומת קרקע

ש. אז למה כתוב בתצהיר שלך בסעיף 41 שהיא כל הזמן שאלה איפה הדירה שהבטחת

לי?

ת. אני לא אומר שלא הבטחתי. אני הבטחתי לה.

ש. כרגע אמרת שאני לא הבטחתי כי הבטחתי?

ת. אתה מתכוון לדירה ב-XX?

ש. היא לא רצתה לגור ב-XX והיא שאלה איפה הדירה שהבטחת לי?

ת. הייתי אומר לה שעוד מעט נסיים את התהליך את תלכי ל-XX ותגורי איפה

שנוח לך ואיך שנוח לך.

ש. זה התשובות שלך, אתה שיקרת לה?

ת. לא נכון.

ש. למרות שגם המומחים טועים שהם אומרים שאתה אדם מניפולטיבי?

ת. הם לא טועים הם סיפרו למה אני עשיתי. בשלב של הדירה – לא. בשביל

לראות את הבן שלי כן אני מוכן להיות בן אדם כזה.

ש. שמת אותה שם ב-XX ולקחת את הבן שלכם שישן איתך ועם אשתך הנוכחית

נכון?

ת. נכון

ש. והיא ישנה קומה תחתונה ואתה ואשתך והבן המשותף שלכם ישן איתכם

למעלה נכון הפרדת אותו מאמא שלו?

ת. אני לא מבין מה אתה מתכוון לשאול. אני לא לקחתי את הילד בכוח ולא שמת
אותה בבית בכוח זה היה ברצונה וזה היה כאילו בתום לב. לא בכוח. לשאלת
בית המשפט חזרתי משדה התעופה הגעתי עם הגברת ועם הבן הראיתי לגברת
את החדר ואז מה קרה אני משיב אנחנו שיצאנו משדה תעופה זה היה בערב
היא שאלה אותי לאן אנחנו עכשיו נוסעים היא שאלה איפה הדירה מה
שהבטחת אמרתי קודם נלך להורים ואחר כך נלך לעו"ד נתחיל עם ההליך מה
שהסכמנו בנינו. הגענו ל- XX בערך 6, 7, 8 בערב הגענו הביתה קיבלו אותה
הורים שלי ואשתי הראיתי לה את הבית שהיא הולכת לגור בו וזהו זה כל
העניין. למחרת הגענו לעו"ד. סידורי השינה היו שהאמא הייתה ישנה בבית
למטה בהתחלה יחד עם הילד אחר כך, אחרי כמה ימים, אני ביקשתי שהילד
ישן אצלי. התחלתי לקחת את הילד איתי לטייל יחד עם החברים שהוא הכיר
בארץ הוא בא איתי לעבודה זה היה בשבוע הראשון והילד הגיע אצלי בבית
למעלה והמשיך כאילו תן לי לראות משחקים. אהב את המקום בקיצור ורצה
להמשיך לישון אצלי ולפעמים כן הוא רצה ללכת לאמא והוא היה הולך וחוזר
בשעה 2,3 בלילה.

ש. איך אתה מסביר את זה שהילד היה הולך למס' דקות וחוזר אליך שהוא רגיל להיות עם אמא שלו?

ת. הוא היה יורד האמא הייתה ישנה. הוא רוצה לשחק להמשיך את הלילה שלו הוא היה למעלה אלי או שהולך לסבא וסבתא שלו.

ש. נשמע לך סביר לשחק עם ילד קטן בשעה 2,3 בלילה?

ת. הילד היה רגיל לא לישון. כל הזמן היה רוצה עד 5,6 בבוקר ומ – 6 הוא היה ישן עד 3 בצהריים.

ש. מה קרה אחרי זה בהמשך הדרך אתה אמרת לה שזה לתקופה קצובה נכון?

ת. שהיא הגיעה לארץ הכל היה בסדר לא היה שום דבר. אני הייתי עסוק עם אשתי שבהיריון והיא הייתה מבקשת כל מיני דברים והייתי מביא לה כל מה שהיא מבקשת גם אחים שלי אבא שלי גיס שלי כל מה שהיא רצתה היא קיבלה אני לא חסכת שום דבר. אחותי הזמינה אותה אצלה בבית...” (עמ' 50-51 לפרוטוקול; הדגשות לא במקור – ב.ש).

65. בדברים אלו ניתן לראות כי האב מאשר למעשה את דברי האם בסעיפים 42 ו - 45-47 לתצהירה.

66. לא ניתן להתעלם מן התמונה המתבררת ולו לדברי האב ומנקודת מבטו הוא, לפיה מייד עם נחיתתה בארץ מתכחש האב לדבריו לפני האם, ובמקום לשכן אותה ואת א' בנפרד שלא בעיר מגוריו, XX, הלכה למעשה מוביל אותם לביתו. מבלי להידרש למכלול טענות האם על אודות אופי התנהלות האב ומי מבני משפחתו בעת שהותה ב- XX, ברי כי היה בסיטואציה זו כדי להוביל לבידודה של האם, להפיכתה לתלויה באב ובבני משפחתו ולכל

הפחות כדי להוביל לתחושת חוסר האונים שגם התנהלותה של האם, כפי שאף תוארה לעיל הן בהתפרצויותיה והן בדברים שהוקלטו, מלמדת על אודותיה.

67. הדברים יפים במשנה תוקף כאשר אין מחלוקת כי במהלך שהיית א' והאם ב- XX שוכן הבן בקומה השניה, לצד האב ורעייתו, ובנפרד מן האם – אותה האם שבמחציתה גדל כל השנים עד אותה העת.

68. ניתן לכאורה להתרשם מן הדברים גם מעיון בתמלילים שצירף האב דווקא, ואשר בהקשרם הבהיר בעדותו מפורשות: **"...אולי זה היה בשעה 2, 3 בלילה היא רצתה שאני ארד למטה בשביל לדבר על ההצעות שלה על הדברים האלו XX ו - XX היא אמרה שהיא מצאה פתרונות אמרתי אני לבד לא יורד... היא לא ידעה שאני מקליט אותה כל פעם שהיינו יושבים הייתי מקליט..."** (עמ' 52 לפרוטוקול).

69. אמנם, בחלקם של התמלילים הביעה האם רצון לעבור להתגורר עם א' ב- XX ; ב- XX ; או בעיר XX (השוו, למשל: עמ' 2 – 3, 6, 9, 11 – 13 לתמלילים ; מספרי העמודים הנזכרים הם אלה שנדפסו, ולא אלה שנכתבו בכתב יד – ב.ש). האם גם העלתה אפשרות למגורים בעיר XX כחלופה אחרת (עמ' 23-24 לתמלילים ; הכוונה למספור המודפס – ב.ש).

70. אולם בתמלילים אלה, לצד מכלול ההצעות שהציעה האם (ואשר ניתן היה לכאורה לתהות על אודותיהן ככל שהיינו מתעלמים מנסיבות עריכת השיחות, כפי שפורטו לעיל), אף צויין בין היתר כדלקמן :

"... ע': זה לא קשה. מ': נו תציע מה? ע': אני יכול בכלל לשחרר לאיפה שאת רוצה. מ': ...לא צריך? ע': ...את מוכנה? מ': אני אף פעם לא אתקשר אליך ולא אבקש ממך כסף אף פעם..." (עמ' 28 לתמליל – סומן בכתב יד כעמ' 44 ; הדגשות לא במקור – ב.ש). למה התכוון האב, בצינו כי יכול לשחרר? את מי? האם את האם עצמה? מדוע היה צריך לשחרר את האם? המסקנה המסתברת יותר ממקטע שיחה זה, תומכת אף היא בהסבר שאת ראשיתו סיפק גם האב עצמו לעיל, ולפיו האם ניסתה למצוא ראשיתם של פתרונות, אשר אולי היו יכולים לרצות ולספק את האב, ובכך לסייע לה להשתחרר (כלשון האב עצמו) מכבלי השהייה ב- XX. זאת, ולו לתחושתה הסובייקטיבית של האם.

71. מאפיינים דומים מצאנו בהתנהלות האב גם לאחר מכן, בכל הנוגע לרווחתם החומרית של א' ושל האם עת השהות בישראל. מדיווחי העו"ס ניכר היה שהאם נאלצה לבקש סיוע ותמיכה משירותי הרווחה (השוו, בין היתר: עמ' 2 לתסקיר המשלים ; עמ' 37 לפרוטוקול ש' 24 – 30 ; עמ' 38 לפרוטוקול ש' 1 – 4). גם אם אמנם קבע המומחה כי לאב כישורים הוריים תקינים, ויתכן שאלה אמנם פני הדברים, יש בהתנהלות האב בכל הקשור עם סיפוק צרכיו החומריים של הקטין לאחר עזיבת האם והקטין את XX, כדי להוסיף נדבך

הן למסקנה על אודות התנהלותו של האב כלפי האם, והן בכל הקשור לשלילת העדפתו של האב כמשמורן לאי, על פני האם.

72. בנסיבות אלה, גם מבלי להידרש לכך שהאם הגישה תלונה במשטרה כנגד האב, לתוכן העדכון מטעם המחלקה לשירותים חברתיים שצורף כנספח ג' לתצהיר עדותה של האם, ולאישור שהאם עצמה שהתה במקלט לנשים נפגעות אלימות, די היה בדברים דלעיל, בדגש על דברי האב עצמו, כדי להבהיר את הסיטואציה המורכבת, בלשון המעטה, אליה הגיעה האם נוכח התנהלות האב לאחר שהגיעה בפעם השנייה לישראל. דברי האב כפי שהובהרו לעיל ופורטו אף יכולים לעלות תהייה ביחס לשאלה האם יש להעדיף אותו כמשמורן על פני האם, ולו בהתחשב אף בכך שלא ראה פסול בכך שפעוט כבן חמש יוותר ער במהלך השעות הקטנות של הלילה וישחק. אולם יש בכך בעיקר כדי להוביל לתהיות לא מבוטלות על אודות האפשרות שהאב, ככל שהיה נקבע כמשמורן, היה מאפשר קיומו של קשר תקין ורציף עם האם.

73. עיינתי גם בסרטונים ובתמונות שהציג האב בתקליטור מטעמו בכל הנוגע לזמן ששהה הקטין ב- XX. ניתן אמנם מתמונות אלה להתרשם מהאהבה שמפגין האב אל בנו, מקשר טוב בינו ובין הקטין אשר מחייך במחיצתו ואף צוחק וכלל ההתנהלות נצפית חיובית. זאת גם בתמונות בהן נצפה הקטין עם אחותו למחצה, בתו התינוקת של האב. ניתן אף לראות תמונות בהן נצפה הקטין מבלה במרכז קניות (הגם שלא ראיתי שהאם נכחה בביקור זה). דברים אלה תומכים במסקנה לה הגיעו הן המומחה והן העו"ס לסדרי דין על אודות הקשר המתפתח בין האב ובין הבן, ויש בהם אף לסייע בביסוס המסקנה לה הגיעו, לפיה גם לאב יכולות הוריות תקינות. אולם אין בהם כדי לשלול במישרין את מסוגלותה של האם או להצביע כל עיקר על פגם בכישוריה היא. לתקליטור צורפו בין היתר גם העתקי התכתבויות בשפה ה- XX של האם, כפי הנראה בחלקן עם האב. לא מצאתי בהתכתבויות אלה דבר אשר יכול להעיד על מצב נפשי לקוי של האם או על היעדר כישורים הוריים טובים. לכל היותר ניתן להתרשם מהתכתבויות אלה על כך שהאם, צעירה כבת 26, עסוקה בין היתר גם בשאלות מתחום עתידה ועתיד בנה. שאלות, שמטבע הדברים מובנות וסבירות ביחס לכל אדם בתחילת דרכו, לבטח אשה צעירה המגדלת לבדה את בנה.

74. התובע ביקש להסתמך גם על עדויות העדים הנוספים שהובאו מטעמו על מנת לקבוע את משמורתו של אי' אצל האב. לא התרשמתי כי יש בעדויות אלה כדי להוביל לשינוי מסקנתי, ויתכן שההיפך הוא הנכון. אפרט.

עדות רעייתו של האב

75. רעייתו של האב, הגב' א.כ., הגישה תצהיר עדות ראשית מטעמה ואף נחקרה על תצהירה (להלן: "א.כ."). בתצהירה הבהירה א.כ. כי היא מסכימה לדאוג לאי ולשתף פעולה עם

אביו. עוד טענה א.כ. כי בעת שא' שהה בביתם, האם לא התעניינה בו ועסקה בעיקר בעצמה, תוך שנעלמה מן הבית והתנהגה באופן "מוזר ומפחיד...".

76. לא התרשמתי כי יש בעדות זו כדי לתמוך בעמדתו של האב, וזאת בלשון המעטה. מעדותה ניכר היה כי ביקשה, ללא קשר בהכרח לשאלות שנשאלה או לסיטואציה העובדתית שנידונה, אך לשוב על מסר עיקרי אחד, והוא כי א' קשור לאביו, ואינו קשור לאימו; זאת, או על יסוד מסקנותיה, או על יסוד קשר טוב שגילה לאביו. ביחס לחלק מן השאלות, בהן עומתה בין היתר עם התמיהות שעלו מעמדתה זו במיוחד עת מדובר בפעוט שגדל מזה שנים במחיצת אימו, ביכרה לטעון כי איננה מבינה את השאלה (השוו: עמ' 64 ש' 25-27 לפרוטוקול; עמ' 65 ש' 6-12; עמ' 67 ש' 12-21; עמ' 69 ש' 6 – 23). אלא שהתרשמתי כי מדובר בדפוס תשובה שעלה עת התקשתה א.כ. להתמודד עם מתן תשובה עניינית שיתכן שלא היתה מיטיבה לשיטתה עם התובע, ולא בהכרח מאחר שלא הבינה את שנשאלה.

עדות הסב, מ.כ. (להלן: "הסב")

77. בתצהיר העדות הראשית מטעמו סיפר הסב על התנהגות "מוזרה" של האם בעת ששהתה ב-XX בביתו, על היעלמויות תדירות מהבית, וכן סיפר על מקרים בהם השחיתה חפצים בבית (תקרים בצמיגי הרכבים, חיתוך צינורות מים, שבירת מראות). הדברים חזרו גם בחקירתו הנגדית (עמ' 60 לפרוטוקול). עוד הבהיר הסב בתצהירו כי הוא והתובע מבוססים היטב כלכלית ומעוניינים לדאוג לרווחתו ולשלומו, "ולקיום כל המטלות המתבקשות מהורה משמורן, חינוך טוב, בית טוב, לימודים במקומות הכי יוקרתיים, לימודים אקדמיים בעתיד..." (סעיף 11 לתצהיר הסב).

78. ניכר היה הן מתצהירו והן מחקירתו הנגדית של הסב כי ניסה לסייע לבעלי הדין למצוא פתרון לבעיה המורכבת באופן שייטיב עם מצבו של א' וייטיב עם הצדדים עצמם. אולם ברי כי סיועו של הסב לא צלח.

79. **הטענות בדבר התנהלות אימפולסיבית והשחתת רכוש ב-XX.** ביחס לטענות הסב באשר להתנהגות האם משך שהייתה ב-XX (קרי אירועים בהם התנהלה באימפולסיביות, עד כדי השחתת רכוש), הרי שלא ראיתי כי הדברים נסתרו. מנגד, דומני שמצוקתה של האם אגב שהייתה בארץ זרה, מבודדת הלכה למעשה ותלויה באב ובבני משפחתו כפי שפורטה בהרחבה לעיל, יכולה ליתן הסבר של ממש לסיטואציות אלה (לעניין זה, ומבלי שיהא בכך כדי להצדיק איזה ממעשים אלה, ככל שנעשו, הרי שההסבר שסיפק לכך בא-כח האם בשאלותיו בחקירתו הנגדית של הסב, סביר בעיני). כך או אחרת, גם אם אירע או אירעו מקרים דוגמת אלה שתוארו בתצהיר הסב, הרי שאין בהם כשלעצמם כדי לשלול את מסוגלותה של האם. גם המומחה עצמו לא התעלם מטענות אלה, אשר לכל הפחות חלקן לא הוכחש על ידי האם, והגיע למסקנה לפיה האם "... הרגישה כלואה במקום זר, היא הרגישה מרומה והיא חשה שאין מי ששומע אותה. אמנם אין הצדקה לאלימות אך היא

נראית סבירה בתנאים שנוצרו... (עמ' 13 לחוות הדעת). דומני שהערכת המומחה באשר לרקע להתנהלות האם ב- XX אמנם מתיישבת עם נסיבות שהייתה עם א' בבית משפחת האב ב- XX, ולא מצאתי שיש בכך כדי לפגום במסוגלות האם לשמש כמשמורת לא'.

עדותו של מ.ק.

80. מ.ק., מהנדס העובד עבור הסב והוא גם חברו, נחקר בבית המשפט על תצהיר העדות הראשית מטעמו (להלן: "מ"). לטענת מ בתצהירו, התגלתה לו האם משיחותיו עימה "כאשה לא אחראית, אין לה כל מסוגלות, מוזרה בהתנהגותיה.... רודפת כסף רק לטובתה ולא מביאה את טובת בנה בחשבון משתמשת בסמים, חולה, נזקקת לתמיכה בעצמה, ניתקה קשרים שלה עם הוריה.... כאשה שמחפשת זוגיות מוזרה בכל מחיר כאשר לא מעניין אותה גורלו ומצבו של בנה..." (ראו בתצהיר). מצער להיווכח, כי קשת רחבה מאוד של תכונות אישיות שליליות יוחסה לנתבעת, על יסוד היכרות אגבית של העד עם הנתבעת, במסגרת שיחות שניהל איתה בלבד. גם אם ברגיל ניתן היה אולי למצוא גרעין ממשי כלשהו בדברים שמסר בתצהירו, הרי שבחקירתו הנגדית ביכר מ' לדבוק בהתרשמויות שליליות גרידא מאישיותה של האם, משל היה בבחינת איש מקצוע מתחומי הטיפול או הערכת האישיות. אף מבלי להידרש לשאלת המניע של מ' להשחרה כה גורפת של האם בתצהירו ובחקירתו הנגדית (שהרי עסקינן בעובד של הסב), ספק אם נוכח מגמה כה בולטת הן מהתצהיר והן מן החקירה הנגדית להשחרת האם, ניתן לגבש מדבריו אלו ממצא עובדתי כלשהוא ביחס להתנהלותה. כך, למשל, אחד מן ההסברים שנתן לדבריו היה "ככה אני ראיתי ילד הזה ראיתי מתי הוא בא לישראל ראיתי בעיניים שלו פחד..." (עמ' 62 לפרוטוקול ש' 29). לא למותר לציין כי תיאור זה לא עלה בקנה אחד עם כל תיאור אחר שנתן איזה מבעלי הדין או העדים ביחס לא'. גם לאחר שעומת מ' עם האפשרות כי "אולי כי הילד הגיע למקום חדש...", ביכר העד לשלול אפשרות זו, ללא הסבר של ממש (עמ' 63 שורה 1 לפרוטוקול). כך או אחרת, ברי שהערכתו האישית של מ' ביחס לכישורי ההורות של האם אין בה כדי להעלות או להוריד דבר ביחס למסקנות גורמי ההערכה המקצועיים ביחס לכישורים ולכשרים אלה.

81. סיכומם של דברים – מכלול הראיות שהוצגו לפני שכנע אותי כי יש לקבוע את משמורתו של א' אצל האם, ולדחות את תביעת האב למשמורת.

האפשרות לשמור על קשר בין א' ובין האב

82. משהכרעתי כי יש לקבוע את משמורתו של א' אצל האם, יש להידרש לשאלת שמירת הקשר בינו לבין התובע. האב טוען, כי ככל שיותר לאם לצאת עם א' את הארץ, נגזר גורלו של הקשר בינו ובין א' להתנתק, באשר סביר שהאם "תיעלם". לא שוכנעתי כי אלה הם פני הדברים.

83. ראשית, ראינו כי האם עצמה לכל הפחות שיתפה פעולה ביצירת היכרות בין האב ובין הבן, א', וזאת עוד בטרם הוכרה אבהותו באופן פורמלי. כך, נפגשו הצדדים ב-XX ; כך הגיעה האם, חרף חששות, לישראל לביקור היכרות בפעם הראשונה ; וכך, הגיעה האם פעם נוספת לישראל לצורך מה שסברה יהא ביקור.

84. שנית, וגם לו אניח כי יש ממש בחששו של האב שמא התנהלותו עד כה תוביל לכך שהאם תנתקו מא' ככל שישבו ל-XX, ניתן להצביע על מקורות ולו לראשית הפגת חשש זה. האם עצמה ציינה מפורשות ובכנות בחקירתה הנגדית: "... אני רציתי להסדיר את הקשר הזה. אני באתי פעמיים לישראל ובאתי ל-XX כדי ליצור קשרים בין ע' לבן. אחרי כל מה שאני ספגתי ממשפחתו וכל ההשפלות שסבלתי אני כבר לא אהיה ידידה שלו ושל משפחתו . אבל כבן אדם ישר מוכנה גם בעתיד לדאוג לשמירת קשר בין הבן לאבא. הילד לא צריך להיות חלק מהסכסוכים בין האבא לאימא..." (עמ' 83 לפרוטוקול). יש להניח, כי לכל הפחות בתקופת הזמן הקרובה לא תחפוץ האם לשוב לישראל. אולם מנגד, ככל שייקבעו הסדרי ביקור ושהייה של האב עם בנו במולדת הבן, ב-XX (דבר שבכל מקרה יהא רצוי, חלף עמידת האב על הגעת הבן אליו דווקא), יש להניח שניתן יהא אף לקיימם, עת למעשה לא תימצא האם במצב בו יהא עליה לכאורה לחשוש למעמדה.

85. שלישית, גם המומחה והעו"ס לא מצאו להעריך ברמת ודאות גבוהה לכל הפחות, כי חרף מכלול האירועים והנסיבות המורכבות עד עתה, תעריס האם קשיים על קיום קשר בין האב ובין א' (לעניין זה השוו: עמ' 15 לחוות הדעת כמו גם עמ' 23 , 28 ו - 38 לפרוטוקול).

86. לבסוף, הואיל והצדדים הסכימו כי במסגרת ההליך שלפני יכריע בית המשפט גם בסוגיית תשלום דמי מחיה עתידיים לקטין, שדינם יהא כדין מזונות, לאם יהא תמריץ כלכלי לשתף פעולה בקיום קשר בין האב ובנו ; שכן ככל שלא תאפשר קיומו של קשר שכזה, ספק אם ניתן יהא להותיר הסדר שכזה על כנו אך על יסוד הסכמות דיוניות בלבד.

87. בנסיבות אלה, מצאתי כי ניתן יהא להבטיח את הקשר בין האב ובין א', במידת ודאות סבירה, גם אם יותר לא' לצאת את הארץ עם אמו.

88. כמובן, שבידי האב, אדם בעל אמצעים, כפי שהוא עצמו, אביו ובא-כוחו הבהירו, אף תהא האפשרות לפעול בכל דרך הקנויה לכך בדיון גם במדינת מוצאו של א', ככל שהאם לא תאפשר קיום קשר זה.

מקום שהיית האם וא'

89. ראינו, אפוא, כי מכלול הראיות שהוצגו משכנע, כי משמורתו של הקטין צריך שתהא אצל האם.

89. ראינו גם, כי ניתן יהא לפעול במידת ודאות סבירה לשימור קשר בין האב ובין א'.

90. אף אין מחלוקת, כי האם איננה בעלת מעמד בישראל, והלכה למעשה אין לה כל זיקה לישראל. גם לא' אין למעשה זיקה לישראל והוא מתייחס ל-XX כאל עירו. האם איננה חפצה להישאר בישראל והלכה למעשה מבקשת לשוב למולדתה – ב-XX – שם תתגורר בבית שבו גדל א', אצל אימה, ומשם אף הגיעה לישראל בטרם עוכבה יציאתו של בנם של הצדדים, א'.

91. בנסיבות אלה, מוקשית בעיני המסקנה לפיה לאחר שנקבעה משמורתו של א' אצל אימו, מוצדק יהא להותירם בישראל, ללא אופק כלכלי של ממש ויכולת עצמאית של האם להתפרנס ולהתקיים בכוחות עצמה, תלויים אך בחסדי האב.

92. לפיכך הגעתי לכלל מסקנה, כי יש להתיר לא' לצאת את הארץ בלוויית אימו ל-XX, מקום מושבו הטבעי.

דמי מחייה – מזונות הקטין

93. כאמור, הצדדים הסכימו כי במסגרת תובענה זו יפסוק בית המשפט דמי מחייה לקטין גם אם יותר לו לצאת את הארץ, שדינם יהא כדין מזונות, ובלבד שאלה ייפסקו על יסוד החזקות הנהוגות בישראל ביחס לצרכיהם ההכרחיים של קטינים, וכדי חזקות אלה.

93. לעניין זה, בין אם הדין האישי החל בענייננו הוא הדין ה-XX (הואיל ולפי הנטען האם ה-XX) ובין אם הדין הוא החוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) התשי"ט – 1959 (להלן: "החוק"), אני סבור כי אמנם אמת המידה לפסיקתם של דמי מחייה הקטין צריכה להיות חזקת הצרכים ההכרחיים בעניינם של קטינים בישראל, בהיעדר כל אמת מידה או ראייה אחרת באשר לצרכי קטינים ב-XX ובהינתן סמכות בית משפט זה להכריע בסוגיה.

94. בהקשר זה יוערו גם כללי יסוד אלה:

ככל שהדין האישי הוא הדין השרעי, כבר נפסק לא פעם כי אין הצדקה לקבוע חזקה שונה בעניין צרכים הכרחיים של קטין אך ורק נוכח דינו האישי השונה [השוו, בין היתר: תמ"ש (ב"ש) 32288-04-10 פלוניס נ' אלמוני (מצוי במאגרים המשפטיים ; 19.11.12)].

95. ככל שהדין החל הוא החוק, הרי שאין מחלוקת כי הפרוטה איננה מצויה בכיסה של האם, ואילו מצבו הכלכלי של האב איתן. בנסיבות אלה גם במצב זה, אין הצדקה שהאב לא יישא בצרכי א', כדי צרכיו ההכרחיים.

96. צרכיהם ההכרחיים של קטינים הועמדו בפסיקת בתי המשפט על סך 1300-1400 ₪ לחודש.

97. בנסיבות אלה, בהינתן שהאם מתגוררת עם א' בבית הסבתא כך שיש להניח שלכל היותר משתתפת היא בהוצאות אחזקת המדור, ניתן לקבוע שיעור מתון בסך 1,600 ₪ לחודש שיקיף את צרכיו ההכרחיים של א' ואת ההשתתפות בהוצאות אחזקת המדור, ואשר בו יהא על האב לשאת.

98. יחד עם זאת, וכאמור לעיל, הואיל ועסקינן בדמי מחיה על חשבון מזונות הקטין, והואיל ועל הפרק מונחת גם חזרתו של א' ל- XX והצורך להבטיח את הקשר שלו עם האב, מצאתי להורות, כי האב יהא חייב לשאת בדמי המחיה האמורים אך ורק כל זמן שיקויים קשר רציף בינו ובין א', על פי ההנחיות שלהלן. זאת, מבלי לגרוע מזכות כל בעל דין להגיש, במידת הצורך, תובענה נפרדת כהבנתו לערכאה המוסמכת לשיטתו.

סיכום אופרטיבי

99. נוכח מכלול האמור לעיל אני דוחה את תביעת האב למשמורת וקובע את משמורתו של א' אצל אמו, הנתבעת, עד הגיעו לגיל 18 או עד להחלטה אחרת.

100. אני מתיר את יציאת א' בצוותא עם אמו מן הארץ, ובלבד שיציאה זו תהא במישרין ל- XX.

101. העו"ס לסדרי דין תוודא קיומם של שני מפגשי הכנה בין האב, האם וא', לכל הפחות, לקראת היציאה מן הארץ.

102. מאחר שלטענת האם אין מצויה ברשותה בישראל תעודת הלידה של א', ועל מנת לאפשר לאב לנקוט בהליך מתאים לרישומו בישראל כבנו, תמציא האם לבא-כח האב תוך 60 יום מעת שובה ל- XX העתק מאומת ומאושר מתעודת הלידה של א'. אי קיום הוראה זו כדין אי קיום הוראה בדבר הבטחת הקשר בין האב ובנו.

103. על מנת להבטיח רציפות קשר בין האב ובין א', הבן, אני קובע כי על האם יהא להבטיח קיום הוראות אלה:

א. האם תאפשר קשר טלפוני יומיומי בין א' ובין האב, על חשבון האב. שעות הקשר יתואמו מראש בין ההורים ו/או באי כוחם.

ב. האם תאפשר קשר בין האב ובין א' באמצעות תוכנת שיחות וידאו דוגמת "סקייפ" לכל הפחות פעמיים בשבוע, בזמנים שיתואמו בין ההורים ו/או באי כוחם.

ג. האם תשלב את א' בלימודי השפה ה-XX מהגיעו לגיל שש שנים, ככל שלימודים אלה יהיו זמינים ב-XX. במידה שלימודים אלה יהיו כרוכים בעלות כספית, ישתתף האב בעלות זו לכל הפחות כדי מחצית הימנה.

ד. האם תאפשר קיומם של ביקורים ב-XX בין האב ובין א' לכל הפחות פעמיים בשנה, על חשבונו של האב. עד הגיעו של א' לגיל 12 בהיעדר הסכמה אחרת בין ההורים, יתקיימו מפגשים אלה בתיאום מראש ובהשתתפות האם או מי מבני משפחתה מדרגה ראשונה (סב, סבתא). כל ביקור שכזה יכלול לפחות שני מפגשים בין האב ובין הבן, בימים נפרדים.

ה. החל מהגיע הבן א' לגיל 12, ככל שלא תהא כל החלטה אחרת של ערכאה מוסמכת וככל שלא תהיה הסכמה אחרת בין ההורים, תאפשר האם הגעתו של הבן א' לישראל פעם בשנה בתקופת החופש ממוסדות הלימוד, לביקור בן עשרה ימים. מועדי הביקור הספציפיים יתואמו 60 יום מראש לכל הפחות. עלות הביקור תחול על האב.

ו. עד הגיעו של הבן א' לגיל 18 או עד שתיתן כל החלטה אחרת על ידי ערכאה מוסמכת לשיטת איזה מן הצדדים, ישלם האב לאם על פי פרטי חשבון שתמציא לו, סך כולל של 1,600 ₪ לחודש כדמי מחיה לבן א'. דינם של דמי המחיה יהא כדין מזונות והם יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן על פי המדד האחרון שפורסם עד יום 1.1.17.

ז. ככל שהאם לא תמלא איזו מבין ההוראות לעניין הבטחת הקשר בין האב ובין א' אשר פורטו לעיל (לרבות ההוראה בדבר המצאת תעודת הלידה), לא יהיה חייב האב בתשלום דמי המחיה, וזאת עבור כל תקופה בה לא תמלא האם אחר הוראות אלה.

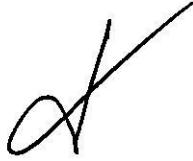
104. בשים לב ללוז התובענה, להסכמות הדיוניות להן הגיעו הצדדים ובהתחשב בתוצאה הלא-פשוטה עבור האב, שכאמור שוכנעתי כי חפץ בטובתו של א', דואג לשלומו ומבקש לקיים קשר מיטיב עימו, איני עושה צו להוצאות.

על מנת לאפשר את קיומם של מפגשי ההכנה כמו גם לאפשר לאב לפעול כהבנתו, יבוטל צו עיכוב היציאה מן הארץ ביום 24.1.17 כנגד הצגת כרטיסי טיסה של האם והבן ל-XX, ב-XX, ובלבד שלא תינתן כל הוראה אחרת לעניין זה על ידי ערכאה מוסמכת.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים כמו גם לעו"ס לסדרי דין, ותודיעם טלפונית ללא דיחוי על אודותיו.

פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת מלוא פרטיהם המזהים של הצדדים ובני משפחתם.

ניתן היום, ה' טבת תשע"ז, 03 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.

בן שלום, שופט